

מדראשית תשע"א

שלום לכל המתמידים והמתמידות,

היום אנו לומדים את משנה ט' בפרק ד' של פרקי אבות:

רבי יונתן אומר:

כל המקיים את התורה מעוני – סופו לקיימה מעושר.

וכל המבטל את התורה מעושר – סופו לבטלה מעוני.

* למה מתכוונים במילים 'לקיים את התורה מעוני'?

* האם אתם מכירים, או שמעתם, על אדם שהוא תלמיד חכם עניי? ספרו עליו לחברותא, וכיתבו על כך!

* איזה שכר מובטח למי שמקיים את התורה מעוני?

* מדוע אדם שהוא עשיר עלול לא ללמוד תורה? מה כבר מפריע לו?

בצד השני של הדף – מחכים לכם שני סיפורים:

על מישהו עני מאד שהתעקש ללמוד תורה, ועל מישהו עשיר מאד שהתעקש ללמוד תורה...

**כשעני ועשיר באים לדין (בשמיים), אומרים לעני: 'מפני מה לא עסקת בתורה?'
אם עונה האיש: 'עני הייתי וטרוד במזונותי',
אומרים לו: 'האם עני היית יותר מהלל?'**

אמרו עליו על הלל הזקן, שבכל יום ויום היה עובד ומקבל שכר. חציו היה נותן לשומר בית המדרש, וחציו לפרנסתו ולפרנסת אנשי ביתו. פעם אחת לא מצא עבודה, ולא קיבל שכר באותו היום, ולא הניחו שומר בית המדרש להיכנס.

עלה ונתלה וישב על פי ארובה (על הגג), כדי שישמע דברי אלקים חיים מפי שמעיה ואבטליון. אמרו: אותו היום ערב שבת היה, ותקופת טבת היתה, וירד עליו שלג מן השמים.

כשעלה עמוד השחר, אמר לו שמעיה לאבטליון: 'אבטליון אחי, בכל יום הבית מאיר והיום אפל, שמא יום המעונן הוא?'. הציצו, וראו דמות אדם בארובה. עלו, ומצאו עליו שלג בגובה שלוש אמות. הוציאו אותו, הרחיצוהו וסכוהו, והושיבוהו כנגד המדורה. אמרו: 'ראוי זה לחלל עליו את השבת'.

**אדם עשיר (כשבא לשמיים), אומרים לו: 'מפני מה לא עסקת בתורה?'
אם אומר: 'עשיר הייתי, וטרוד הייתי בנכסי',
אומרים לו: 'האם עשיר היית יותר מרבי אלעזר?'**

אמרו עליו, על רבי אלעזר בן חרסום, שהניח לו אביו (בירושה) אלף עיירות ביבשה, וכנגדן אלף ספינות בים. אבל רבי אלעזר בעצמו, בכל יום ויום היה נוטל שק של קמח על כתפו, ומהלך מעיר לעיר וממדינה למדינה ללמוד תורה. את העובדים בכל הרכוש הרב שלו הוא מעולם לא הלך לראות, הוא פשוט לא התעניין בכלל ברכוש, אלא רק עסק בתורה כל היום וכל הלילה.

פעם אחת מצאווהו עבדיו (שעבדו ברכוש שלו, אבל לא הכירו אותו) באיזו עיר אחת, שבעצם הייתה שייכת לו. הם הכריחו אותו לתת מס ולעבוד את עבודת העיר. אמר להם: 'בבקשה מכם, הניחוני ואלך ללמוד תורה!'. אמרו לו: 'בשם אדוננו, רבי אלעזר בן חרסום, אנו נשבעים שאיננו מניחים אותך'...

נמצא הלל מחייב את העניים, ורבי אלעזר בן חרסום מחייב את העשירים:

* הסבירו את המשפט האחרון: 'הלל מחייב את העניים, ורבי אלעזר בן חרסום מחייב את העשירים'.

לימוד פורה ומהנה!